

Stát chce prodávat majetek obviněných

eFocus

„Dobrý den pane Nováku, dnes vás obviníme a zítra prodáme vaše věci“. Nějak takto by nově mohla znít slova, která od Policie ČR někteří uslyší.

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR totiž v únoru tohoto roku schválila vládní návrh novely zákona o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení, který umožní státu prodat určitý zajištěný majetek obviněného bez jeho souhlasu a předtím, než byl obviněný pravomocně odsouzen.

Důvod novely spočívá primárně ve snížení finanční náročnosti správy zajištěného majetku a ve fixaci hodnoty zajištěného majetku transformací na peníze. Návrh je tak veden ekonomickou stránkou věci. Prostě za vším hledej peníze. Pokud stát zajišťuje obviněnému jeho majetek, musí jej spravovat, což znamená vynakládat peníze. Dále je fakt, že v případě zajištění majetku ztrácí svou hodnotu, aniž by byl užíván. Některý majetek dokonce podléhá rychlé zkáze nebo jiné těžko odvratitelné škodě. A proto je dle návrhu třeba, aby stát nově měl možnost transformovat takový zajištěný majetek na peníze, a to bez souhlasu obviněného vlastníka a co nejdříve, tedy již ve fázi po zahájení trestního stíhání a před tím, než je pravomocně vyslovena vina. Návrh, aby se zajišťoval majetek ještě před zahájením trestního stíhání neprošel, ale je hrozivé, že až tak daleko se vládní legislativa dívá.

Vraťme se ale k návrhu. Bylo by možné s ním souhlasit? Předtím, než si odpovíme, musíme návrh rozdělit na jednotlivé části. Ano, lze souhlasit s prodejem majetku, který podlehne rychlé zkáze nebo jiné těžko odvratitelné škodě. To je bezesporu v zájmu obviněného i státu, kdy je nutné zachovat hodnotu věci. Ovšem k části prodeje majetku, který bude rychle ztrácet na tržní hodnotě již lze vyslovit pochybnosti o správnosti. Primárně, zda si tím stát nepřivlastňuje vůli vlastníka nakládat se svou věcí v situaci, kterou stát sám přivodil, a která se může ukázat jako nesprávná. A dále vzhledem k některým důvodům uvedeným níže. S čím však nelze souhlasit je prodej zajištěného majetku, s jehož správou budou spojeny nepřiměřené náklady anebo jehož výkon správy bude vyžadovat zvláštní podmínky nakládání nebo odbornou způsobilost, kterou lze zajistit jen s nepřiměřenými obtížemi.

První dva důvody se jmenují základní ústavní právo vlastnit majetek a zásada presumpce nevinny. Ryze ekonomický zájem státu na snížení finanční a administrativní náročnosti správy zajištěného majetku nedosahuje takové intenzity, aby odůvodnil popření uvedených základních ústavních práv. Bude-li návrh přijat, znamená to, že v rozporu s právem vlastnit majetek a se zásadou presumpce nevinny zajištěný majetek pro případnou náhradu škody nebo pro výkon trestu propadnutí majetku bude fakticky prodán dříve, než bude o vině rozhodnuto. K tomu je třeba ještě doplnit, že trestní stíhání obviněného se zahajuje v případě nějakou skutečností podložené pravděpodobnosti, že byl konkrétní osobou spáchán trestný čin.

Návrhu lze vytknout další nedostatek, a sice neurčité legislativní definice. Například definice „s výkonem správy budou spojeny nepřiměřené náklady“ (Co je nepřiměřené a co nikoli? Co třeba správa větší nemovitosti?) či „rychle ztrácet na tržní hodnotě“ (Co je rychle? Ztráta je jakékoli, byť nepatrné, snížení tržní hodnoty? Co třeba realitní krize 2008?). Uvedené definice skutečně nezaručují, že nebude docházet k paušálnímu prodeji majetku obviněných, což byla druhá varianta,

samotným zpracovatelem označená jako neúměrně zasahující do práv osoby, jejíž majetek byl zajištěn.

Výčet trhlin ale nekončí. Návrh vychází z toho, že majetek má jen peněžní hodnotu. K majetku může mít vlastník i osobní vztah (např. vzpomínku) a tedy majetek může mít citovou hodnotu. Návrh dále nezaručuje 100 % tržní výnos z prodeje zajištěného majetku pro původně obviněného, protože použitými metodami prodeje se v praxi nedosahuje tržní ceny majetku. Namísto majetku obdrží původně obviněný peníze, což především může znamenat, že v důsledku posunu cen si již stejný majetek nepořídí. Zajímavý je i časový aspekt ceny majetku a jeho užitné hodnoty. Napadá mě příklad - koupím si nový automobil. Den po koupi bude mít dvoutřetinovou hodnotu. Stát mi ho zajistí a prodá. Po roce (jsem rozený optimista) dostanu tuto dvoutřetinovou hodnotu, takže stejný nový automobil si již nekoupím (v následujících letech již hodnota automobilu klesá výrazně méně). V případě, že mi jej stát nezajistí nebo mi ho po onom roce vrátí, tak bych jej mohl ještě léta užívat. Rovněž třeba skutečnost, že se bude k prodeji nabízet majetek zajištěný v trestním řízení, může způsobit razantní snížení ceny a nedostatek cenotvorné poptávky, tedy škodu pro původně obviněného (jím ovšem nezaviněnou). Z hlediska škody původního obviněného dále vidím chybu v tom, že návrh nestanoví úročení peněžní hodnoty získané za prodaný zajištěný majetek. Návrh také nedoprovází odpovídající změna pravidel odpovědnosti státu za škodu vzniklou nezákonným rozhodnutím či nesprávným postupem. Je velmi komplikované domoci se odpovídající náhrady škody na státu. Nelze také nezmínit, že prodej zajištěného majetku bude znamenat i zánik všech práv vázících se k majetku (např. práva zástavního), tedy poškozeny by byly i třetí osoby. Na závěr si nemohu odpustit obavu, že takový nástroj bude zneužitelný. Například pro vydírání formou podávání trestních oznámení. Takže lze očekávat extrémní nárůst již tak vysokého počtu trestních oznámení, což bude paradoxně znamenat zvýšení nákladů státu, možná nakonec o větší částku, než stojí správa zajištěného majetku.

Návrh novely je nyní v Senátu Parlamentu ČR. Nezbyvá než doufat, že zvítězí lidská práva nad budgetem naší nové firmy s názvem „Česká republika“.

JUDr. Filip Seifert, MBA,
partner, advokát
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s.r.o.

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - březen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Promlčení práva ve světle aktuální judikatury NS ČR Na co si dát pozor při uplatňování promlčení podle současné právní úpravy?](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)
- [Vítězem Zákona roku je flexinovela zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)
- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #9: AI - nová infrastruktura světa, nebo přepálený příběh?](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5*](#)

službami

- Mgr. Helena Freyová, posiluje CEE Attorneys v oblasti M&A, Corporate Strategy & Technology
- Evropská unie rozšiřuje regulaci AI. Obsah generovaný nebo upravený umělou inteligencí musí být pro uživatele rozpoznatelný
- LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #8: Umění jako investice: mezi vášní a rizikem
- ATREUM a K2 LEGAL se spojují: vzniká silná kancelář pro stavebnictví, technologie a byznys